

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ ФАКУЛТЕТ ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

Предмет: Реферат о урађеној докторској дисертацији кандидаткиње Еман Мохамед Алмаргани

Одлуком 05-01 бр. 3/82-7 од 30.05.2018. године, именовани смо за чланове Комисије за преглед, оцену и одбрану докторске дисертације кандидата Еман Мохамед Алмаргани под насловом

“МОДЕЛ АКРЕДИТАЦИЈЕ И ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА У ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ ЛИБИЈЕ“

После прегледа достављене Дисертације и других пратећих материјала и разговора са Кандидатом, Комисија је сачинила следећи

РЕФЕРАТ

1. УВОД

1.1. Хронологија одобравања и израде дисертације

Кандидат Еман Мохамед Алмаргани је докторске студије на Факултету организационих наука, Универзитета у Београду, на студијском програму Информациони системи и менаџмент, уписала 2010. године. Одлуком 05-01 бр. 3/79-24 од 11.07.2012. године, именована је Комисија за оцену научне заснованости пријављене докторске дисертације кандидата под називом "Модел акредитације и обезбеђења квалитета у високом образовању Либије".

На Наставно-научном већу Факултета организационих наука, усвојен је Извештај Комисије за оцену научне заснованости пријављене докторске дисертације Кандидата, под називом „ Модел акредитације и обезбеђења квалитета у високом

образовању Либије“. Веће научних области техничких наука Универзитета у Београду дало је сагласност на предлог наведене теме докторске дисертације Кандидата, одлуком 02 бр. 06-21043/19-12 од 19.11.2012. године.

На седници Наставно-научног већа Факултета организационих наука, одлуком 05-01 бр. 3/143-6 од 05.12.2012. године, одобрена је израда докторске дисертације Кандидата под називом „Модел акредитације и обезбеђења квалитета у високом образовању Либије“. Приступни рад под називом „Модел акредитације и обезбеђења квалитета у високом образовању Либије“, одбрањен је 27.04.2016. године. За ментора је именована др Ивана Мијатовић, ванредни професор Факултета организационих наука.

Одлуком 05-01 бр. 3/132-27 од 11.10.2017. године, Кандидату је, на седници Наставно-научног већа Факултета организационих наука, одобрено продужење рока за израду и одбрану докторске дисертације за два семестра.

Ментор, др Ивана Мијатовић, ванредни професор Факултета организационих наука, је 15.05.2018. године поднела Наставно - научном већу Факултета организационих наука Извештај да је завршена израда докторске дисертације кандидата под називом „Модел акредитације и обезбеђења квалитета у високом образовању Либије“. На седници овог већа, одлуком 05-01 бр. 3/82-7 од 30.05.2018. године, именована је комисија за оцену и одбрану завршене докторске дисертације Кандидата.

1.2. Научна област дисертације

Докторска дисертација под називом „Модел акредитације и обезбеђења квалитета у високом образовању Либије“ припада научној области техничких наука – организационе науке, ужој научној области Управљање квалитетом.

Као ментор, именована је др Ивана Мијатовић, ванредни професор Факултета организационих наука, Универзитета у Београду. Предложени ментор, др Ивана Мијатовић, објавила научне радове који је квалификују за ментора израде докторске дисертације Кандидаткиње Еман Мохамед Алмаргани, од којих су релевантни:

- Радови у врхунском међународном часопису (M21)

Mijatović, I. S., Stokić D., "The Influence of Internal and External Codes on CSR Practice: The Case of Companies Operating in Serbia", Journal of Business Ethics, Springer Netherlands, Vol. 94, 2010, pp 533–552, ISSN: 0167-4544 , DOI 10.1007/s10551-009-0280-0, IF 2010: 1.125, IF (5god): 1.603 – SSCI

Damnjanovic V., Jednak S., **Mijatovic I.**, "Factors Affecting the Effectiveness and Use of Moodle: Students' Perception", Interactive Learning Environments, Taylor&Francis The Netherlands, ISSN 1049 – 4820, DOI:10.1080/10494820.2013.789062, Objavljen online 30.5.2013. IF 2012: 1.302, IF (2007-2012) - 1.491 - SSCI

- Радови у истакнутом међународном часопису (M22)

Lazović R., **Mijatović I.**, „Modified quadratic loss function for a trivariate response with the exact feasible region for parameters”, Journal of Manufacturing Systems, Vol.31 No 2., str 177-183, 2012, ISSN 0278-6125 (<http://dx.doi.org/10.1016/j.jmsy.2012.01.001>), IF 2011 – 1.070 i IF (5 god) 1.072 – SCI

Mijatović I., Čudanov M., Jednak S., Kadijević Đ., “How the Usage of Learning Management Systems Influences Student Achievement”, Teaching in Higher Education, Rourledge United Kingdom, Volume 18, Issue 5, 2013., ISSN 1356-2517, DOI:10.1080/13562517.2012.753049
IF 2012: 0.545 i IF (5 god) – 0.912 - SSCI

- Радови у међународном часопису (M23)

Mijatović I., Jednak S., “Attitudes toward Active Participation as Predictors of Students’ Achievements - Exploratory Research from Serbia”, New Educational Review, Vol.24., No.2., 2011, pp.258-271, ISSN 1732-6729,
http://www.educationalrev.us.edu.pl/vol/tner_2_2011.pdf, IF 2011-0.075 – SSCI

Cvetić B., Vasiljević D., **Mijatović I.**, “Design and Application of a Decision Support Tool for the Selection of Logistics and Supply Chain Management Games”, International Journal of Engineering Education, Dublin Institute of Technology, Vol. 29, No. 6, pp. 1–10, 2013, ISSN 0949-149X, IF 2012: 0.290, IF (5 god) 0.363 - SCIE

1.3. Биографски подаци о кандидату

Еман Мухамед Алмаргани рођена је 1976. године у Таџури у Либији. Завршила је основну школу „Укба ибн Нафа— 1990. године у Таџури, а средњу школу (научно одељење) 1993. године. Уписала је Одсек за менаџмент на Факултету за економију и политичке науке у Триполију у Либији, 1994. године. На истом факултету, положила је дипломски испит и одбранила је тезу под именом „Функција мотивације у достизању задовољства запослених – студија случаја Генералне компаније за производњу индустријског и медицинског гаса у Триполију, 1997. године. Након дипломирања, радила је у Центру за грађевински материјал који припада Националном савету за научна истраживања, у дирекцији за административна питања, која се бави истраживањем усаглашености спецификација квалитета грађевинског материјала који се увози у Либију.

У јесен 2002. године, уписала је постдипломске студије, а 2007. године добила је мастер диплому на Универзитету Ел Фатех, на одељењу за менаџмент и организационе науке. Одбранила је мастер тезу под насловом „Утицај електронског банкарства на ефикасност банкарских услуга – студија случаја Трговинске банке у Триполију. Од 2002. године ради као доцент на Факултету за економију и политичке науке Универзитета Ел Фатех, на одељењу за пословну администрацију у Триполију. У исто време, ради на Одељењу за студије и испите у Комисији за надгледање квалитета посла и оцењивање студената на основним

академским студијама. Трајно је ангажована у Комисији за квалитет на Факултету за економију и политичке науке Универзитета Ел Фатех у Триполију.

Кандидат Иман Мухамед Алмаргани неколико година ради на пољу обезбеђења квалитета у високом образовању Либије и веома добро познаје ову област. Њено поље интересовања је менаџмент квалитета. На основу горенаведеног, сматрамо да кандидат Иман Мухамед Алмаргани поседује потребно знање и искуство за припрему докторске тезе са насловом „Модел акредитације и обезбеђења квалитета у високом образовању Либије“.

2. ОПИС ДИСЕРТАЦИЈЕ

2.1. Садржај дисертације

Докторска дисертација кандидата садржи 364 стране у 9 поглавља. Дисертација садржи 69 слика и 55 табела. У попису коришћене литературе кандидат је навела 240 референтне јединице. Рад је структуриран на следећи начин:

1. УВОД

- 1.1. ПРЕДМЕТ СТУДИЈЕ
- 1.2. ЦИЉЕВИ ИСТРАЖИВАЊА
- 1.3. ХИПОТЕЗЕ
- 1.4. МЕТОДЕ ИСТРАЖИВАЊА
- 1.5. ОЧЕКИВАНИ НАУЧНИ ДОПРИНОС

2. КВАЛИТЕТ, ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА И АКРЕДИТАЦИЈА У ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ

- 2.1. КОНЦЕПТ КВАЛИТЕТА У ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ
- 2.2. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА У ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ
- 2.3. КОНЦЕПТ АКРЕДИТАЦИЈЕ У ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ
- 2.4. ИСТОРИЈА АКРЕДИТАЦИЈЕ У ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ
- 2.5. ТИПОВИ АКРЕДИТАЦИЈЕ У ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ
- 2.6. ЈАВНЕ ИНИЦИЈАТИВЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА У ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ
- 2.7. ПРОБЛЕМИ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА У АРАПСКОМ СВЕТУ

3. ПРИСТУПИ ОБЕЗБЕЂЕЊУ КВАЛИТЕТА, СТАНДАРДИМА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ И АКРЕДИТАЦИЈИ ВИСОКОШКОЛСКИХ УСТАНОВАМА У НЕКИМ РАЗВИЈЕНИМ И АРАПСКИМ ЗЕМЉАМА

- 3.1. ИСКУСТВО РАЗВИЈЕНИХ ЗЕМЉА ,
- 3.2. ИСКУСТВО НЕКИХ АРАПСКИХ И МАЊЕ РАЗВИЈЕНИХ ЗЕМЉА
- 3.3. КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА СТАНДАРДА ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ И ПРИСТУПА АКРЕДИТАЦИЈИ ВИСОКОШКОЛСКИХ УСТАНОВА У ЗЕМЉАМА У РАЗВОЈУ И АРАПСКИМ ЗЕМЉАМА
- 3.4. ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ПРОГРАМА АКРЕДИТАЦИЈЕ И ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА У РАЗВИЈЕНИМ, МАЊЕ РАЗВИЈЕНИМ И АРАПСКИМ ЗЕМЉАМА
- 3.5. ОПШТИ АСПЕКТИ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА И АКРЕДИТАЦИЈЕ У ВИСОКОШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА

4. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА У ВИСОКОШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА У ЛИБИЈИ ,

- 4.1. КРАТКА ИСТОРИЈА УНИВЕРЗИТЕТСКОГ ОБРАЗОВАЊА У ЛИБИЈИ ,
- 4.2. ИНСТИТУЦИОНАЛНА ПОДРШКА ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА И АКРЕДИТАЦИЈУ У ЛИБИЈИ
- 4.3. САДАШЊИ МОДЕЛ АКРЕДИТАЦИЈЕ ВИСОКОШКОЛСКИХ УСТАНОВА У ЛИБИЈИ

- 4.4. ПРЕПРЕКЕ И ИЗАЗОВИ СА КОЈИМА СЕ ПРОЦЕСИ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА И АКРЕДИТАЦИЈЕ СУОЧАВАЈУ
- 5. СТУДИЈА ПЕРЦЕПЦИЈЕ ПОСТИГНУЋА ВИСОКОШКОЛСКИХ УСТАНОВА У ЛИБИЈИ ВЕЗАНИХ ЗА СТАНДАРДЕ ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ
 - 5.1. МЕТОДОЛОГИЈА
 - 5.2. КОМПАРАТИВНА СТУДИЈА ПЕРЦЕПЦИЈЕ СТУДЕНАТА О ПОСТИГНУЋИМА ВЕЗАНИМ ЗА СТАНДАРДЕ АКРЕДИТАЦИЈЕ
 - 5.3. КОМПАРАТИВНА СТУДИЈА О ПЕРЦЕПЦИЈИ НАСТАВНОГ ОСОБЉА О ДОСТИГНУЋИМА ВЕЗАНИМ ЗА СТАНДАРДЕ АКРЕДИТАЦИЈЕ
 - 5.4. КОМПАРАТИВНА СТУДИЈА ПЕРЦЕПЦИЈЕ АДМИНИСТРАТИВНОГ ОСОБЉА О ДОСТИГНУЋИМА ВЕЗАНИМ ЗА СТАНДАРДЕ АКРЕДИТАЦИЈЕ STANDARDS
 - 5.5. КОМПАРАТИВНА СТУДИЈА ПЕРЦЕПЦИЈЕ ПОСЛОДАВАЦА О ДОСТИГНУЋИМА ВЕЗАНИМ ЗА СТАНДАРДЕ АКРЕДИТАЦИЈЕ
- 6. МОДЕЛ АКРЕДИТАЦИЈЕ И ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА У ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ У ЛИБИЈИ
 - 6.1. РЕЗИМЕ ДОПРИНОСА ИНТЕРЕСНИХ СТРАНА НОВОМ МОДЕЛУ ПРЕМА РЕЗУЛТАТИМА СТУДИЈЕ
 - 6.2. ПРЕПОРУКЕ И ПРИОРИТЕТИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ВИСОКОШКОЛСКИХ УСТАНОВА У ЛИБИЈИ
 - 6.3. УНАПРЕЂЕН МОДЕЛ АКРЕДИТАЦИЈЕ И ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА У ВИСОКОШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА У ЛИБИЈИ - ВЕРБАЛАН И ГРАФИЧКИ ОПИС МОДЕЛА
- 7. ЗАКЉУЧАК
- 8. ЛИТЕРАТУРА
- 9. ПРИЛОЗИ

2.2. Кратак приказ појединачних поглавља

У уводу докторске дисертације обрађени су предмет и циљеви истраживања, дефинисане су основне и помоћне хипотезе, наведени методи истраживања и очекивани научни допринос. У уводу је образложен значај и мотиви за избор теме докторске дисертације.

У другом поглављу образложено је поимање квалитета, обезбеђења квалитета и акредитације у високом образовању. Систематизована је теорија и обрађена су четири аспекта у којима се концепти квалитета примењују у контексту високог образовања: постизање квалитета кроз административни процес; усклађеност са стандардима квалитета; квалитет у високом образовању као постизање циљева и квалитет у контексту третирања образовања као услуге. Образложени су теоријски приступи у обезбеђењу квалитета и акредитације у високом образовању. У другом делу је такође дат приказ развоја акредитације у високом образовању и образложени су типови акредитације које се примењују у високом образовању. Посебна пажња је посвећена јавним иницијативама за побољшање квалитета високог образовања и проблемима високог образовања у арапским земљама.

У трећем поглављу истражени су различити приступи обезбеђењу квалитета, стандардима за акредитацију и самом поступку акредитације високошколских установа и извршена је упоредна анализа пракси и искустава развијених земаља (Сједињених Америчких Држава, Велике Британије и Јапана) и арапских земаља (Уједињених Арапских Емирата, Краљевства Јордан и Арапске Републике Египат). Обрађени су општи принципи обезбеђења квалитета високог образовања, општи услови за обезбеђење квалитета у високом образовању и опште процедуре за обезбеђење квалитета и акредитације у високом образовању који су засновани на доброј пракси која је обрађена у литератури.

Четврто поглавље посвећено је постојећем стању, проблемима и иницијативама које се односе на обезбеђење квалитета и акредитацију у високом образовању Либије. У овом поглављу дат је приказ развоја високог образовања у Либији, указано је на главне јавне иницијативе за обезбеђење квалитета високог образовања у Либији, анализирани су ефекти иницијатива и активности које се односе на обезбеђење квалитета и описана је институционална подршка за обезбеђење квалитета и акредитацију у Либији. Приказан је постојећи модел акредитације и обезбеђења квалитета у високошколским установама у Либији. На основу обрађене литературе и стручних анализа стања у обезбеђењу квалитета и акредитацији идентификовани су проблеми постојећег модела обезбеђења квалитета и акредитације Либије.

У петом поглављу дати су резултати истраживања постојећег модела акредитације и обезбеђења квалитета у високошколским установама у Либији. Циљ овог истраживања је био да се стекне увид у перцепцију потигнућа конкретне високошколске установе у остваривању захтева стандарда за акредитацију. Коришћењем интервјуа и упитника истражене су перцепције 279 студената, 47 наставника, 43 члана административног особља четири највећа либијска универзитета (два државна и два приватна) и 42 послодавца који имају искуства са запошљавањем свршених студената либијских универзитета. У овом поглављу дат је упоредни приказ резултата истраживања за четири посматране високошколске установе у Либији: Универзитет у Триполију, Универзитет у Завији, Универзитет Ел Рефак и Либијски универзитет.

У шестом поглављу систематизовани су резултати истраживања и дат је резиме резултата добијених од учесника у истраживању (студената, наставника, чланова административног особља универзитета и послодаваца) који су били основа за предлог унапређеног модела акредитације и обезбеђења квалитета у високошколским установама у Либији и препорука и приоритета за побољшање рада високошколских установа. У овом делу дат је графички и вербални опис предложеног унапређеног модела акредитације и обезбеђења квалитета у високошколским установама у Либији

У седмом поглављу наведена су закључна разматрања, указано је на могућности и ограничења примене предложеног модела и резултата који се његовом применом могу добити, указано је на ограничења у истраживању и закључивању на основу добијених резултата и на будућа истраживања.

У осмом поглављу наведена је литература која је коришћена у овој докторској дисертацији. У прилогу су дати важећи стандарди обезбеђења квалитета који се користе за високошколске установе у Либији, а који су били основа за развој упитника који су били коришћени у истраживању.

3. ОЦЕНА ДИСЕРТАЦИЈЕ

3.1. Савременост и оригиналност

Докторска дисертација под називом „Модел акредитације и обезбеђења квалитета у високом образовању Либије“, кандидата Еман Мохамед Алмаргани, бави се актуелном темом обезбеђења квалитета високог образовања у неразвијеним земљама. Ово истраживање заснива се на потреби да се повећа знање о могућим начинима за побољшање квалитета високог образовања у неразвијеним земљама; у овом случају, фокус је на Либији. Бројне су међународне и националне иницијативе које се односе обезбеђивање квалитета високог образовања у афричким земљама. Високошколске установе у овим земљама суочаване су са убрзаним растом броја студената, који је надмашио њихов капацитет и довео до забринутости у вези са квалитетом високог образовања (више у Fredriksen; Kagia 2013). У Либији, чија је просечна старост становништва 24.5 године, са високо урбанизованим становништвом, систем високог образовања се бори да задовољи потражњу око пола милиона студената уписаних у високошколске установе (ICEF Monitor 2014).

Веза између глобалне неједнакости и високог образовања је јасна (Unterhalter; Carpentier 2010). Неједнакост у доступности и квалитету високог образовања, утиче и на глобалну нестабилност и економију. Теме, истраживање и резултати истраживања се могу довести у везу са Циљевима одрживог развоја Уједињених нација: директно на циљ 4 који се односи на праведну доступност образовања доброг квалитета и целоживотног учења за све и посредно на циљ 10 који се односи на смањење неједнакости међу земљама, узимајући у обзир значај високог образовања доброг квалитета.

Са друге стране, многе високошколске установе суочене су са притиском да унапреде квалитет свог рада. Извори ових притисака могу се тражити у конкуренцији на тржишту услуга високог образовања, националним иницијативама за обезбеђење квалитета и акредитацију, и у захтевима послодаваца и посла који се стално мењају. Приступи за обезбеђење квалитета и акредитацију у високом образовању, заснивају се на искуствима и традицији у образовању развијених земаља. Такви приступи често постају неефикасни у мање развијеним земљама. Развијено побољшање постојећег модела акредитације и обезбеђења квалитета, које је заснована на истраживању перцепција више актера (студената, наставног особља, административног особља и послодаваца) омогућава оригинално решење уочених проблема: да сам процес акредитације постаје административан, да високошколске установе немају слику свог постигнућа у односу на друге и да кључни актери у образовању не учествују у креирању приоритета за побољшање квалитета.

3.2. Осврт на референтну и коришћену литературу

Литература коју је кандидаткиња користила односи се на 240 референце, од којих велики део представљају радови из врхунских и истакнутих међународних часописа. Истраживања која се односе на обезбеђење квалитета високог образовања у неразвијеним земљама у врхунским међународним часописима нису честа. Због тога, референтна литература која је коришћена у овом раду је тражена у зборницима са међународних научних конференција на енглеском језику и делом и на арапском језику. Обрађена је значајна литература, како по свом обиму, тако и по релевантности и квалитету. Списак литературе дат је у поглављу 8.

3.3. Опис и адекватност примењених научних метода

У раду на овој докторској дисертацији коришћене су опште научне методе анализе, синтезе, индукције, дедукције и моделовања. У другом, трећем и четвртном поглављу, у којима се даје преглед литературе и анализа постојећег стања коришћена је анализа садржаја, анализе постојећих приступа и синтеза, методе поређења, индукције и дедукције.

За прикупљање података за истраживање, коришћена је техника упитника. Упитници су развијени на основу захтева важећих стандарда за акредитацију високошколских установа у Либији. Због различитог фокуса стандарда на студенте, наставно или административно особље и послодавце, развијени су различити упитници за све наведене групе. Сакупљање података спроведено је 2013. и 2014. године у Триполију у Либији. Сви универзитети информисани су о циљевима и сврси студије, и они су дали писмено одобрење за прикупљање и обраду података.

За статистичку обраду података коришћене су методе дескриптивне статистике, Колмогоров-Смирнов тест, мултивариационе статистичке анализе. Да би се одредила предиктивна моћ варијабли коришћена је линеарна регресија (step-wise). За потребе овог истраживања коришћен је програмски пакет IBM SPSS (*Statistical Package for the Social Sciences*) за статистичку обраду података.

Метода моделовања је коришћена приликом систематизације резултата истраживања и дефинисања побољшања постојећег модела акредитације и обезбеђења квалитета у високом образовању Либије и да би се дефинисала структура предложеног модела.

3.4. Применљивост остварених резултата

Полазећи од ученог проблема, да праксе у обезбеђењу квалитета и акредитацији развијених земаља нису у довољној мери применљиве у неразвијеним земљама и да транспоновање добрих пракси у високом образовању из једног ситуационог оквира у други захтева прилагођавања, предложени модел се заснива на три

аспекта:

- Стално побољшавати добре стране и мењати лоше. Постојећи модел обезбеђења квалитета и акредитације у Либији се заснива на искуствима замаља са много развијенијом инфраструктуром квалитета за потребе свих нивоа образовања. Добре стране су постојећег модела у Либији су: постојање више нивоа и типова акредитације високошколских установа; независно тело за акредитацију основано 2006.године; развијене процедуре и стандарди за акредитацију. Са друге стране, акредитација је и даље углавном формалан, административни процес чији утицај на побољшање квалитета рада и услуга високошколских установа није довољно добро искоришћен.
- Постоји велики број проблема, важно је уочити приоритете. Либија се суочава са тешким временима и обезбеђење квалитета у високом образовању није међу приоритетима, са друге стране, активности обезбеђења квалитета и акредитације се обављају. Модел развијен у овој докторској дисертацији омогућава идентификацију релативно мањег броја конкретних побољшања и промена које могу имати највише утицаја.
- Мотивација високошколских установа да сарађују. Модел даје основе за избор области побољшања квалитета рада високошколске установе и поређење између више високошколских установа, које је засновано на потребама укључених страна (студенти, наставно особље, административно особље високошколских установа и послодавци) и поређенима.

Унапређени модел обезбеђења квалитета и акредитације високошколских установа у Либији представља модел за постепено и циљано побољшање квалитета рада високошколских установа, самог процеса акредитације и стандарда за акредитацију. Модел је погодан за примену у неразвијеним и земљама у развоју које започињу или желе да унапреде активности на обезбеђењу квалитета и националној акредитацији. Овај модел може помоћи:

- онима који креирају политике високог образовања, како би добили квалитативне и квантитативне податке који су потребни за реформе у високом образовању
- руководиоцима високошколских установа, како би разумели своју позицију у односу на друге универзитете у Либији
- студентима, како би се активно укључили у процес обезбеђења квалитета у високом образовању
- факултетском и административном особљу како би били више укључени у унапређење квалитета високог образовања у земљи
- послодавцима, како би били укључени у стварање одлика будућих запослених

Примена модела је могућа и у свим другим случајевима професионалних и националних акредитација у високом образовању при чему је модел потребно прилагодити специфичностима и конкретним захтевима.

3.5. Оцена достигнутих способности кандидата за самостални научни рад

У току свог рада на изради докторске дисертације кандидаткиња Еман Мохамед Алмаргани је показала посвећеност и способност да самостално истражује литературу, да користи одређене научне и истраживачке методе, као и да поседује потребна стручна, теоријска и практична знања потребна за самостални научни рад.

Кандидаткиња је испунила све кораке у планирању истраживања, прикупљању података, припреми и обради података и презентацији и саопшавању резултата. Еман Мохамед Алмаргани је способна да самостално уочава проблеме, коректно разуме узроке и последице и критички анализира добијена сазнања. Резултати истраживања за потребе докторске тезе су верификован је објављивањем научног рада у истакнутом међународном часопису.

На основу наведеног, Комисија сматра да кандидат Еман Мохамед Алмаргани поседује потребно знање, вештине и искуство за самосталан научни рад.

4. ОСТВАРЕНИ НАУЧНИ ДОПРИНОС

4.1. Приказ остварених научних доприноса

Научни доприноси који су остварени у докторској дисертацији Еман Мохамед Алмаргани под називом „Модел акредитације и обезбеђења квалитета у високом образовању у Либији“ су:

- Преглед и систематизација теоријских приступа, концепата и резултата истраживања из области квалитета, обезбеђења квалитета и акредитације у високом образовању.
- Преглед и систематизација приступа обезбеђењу квалитета у високом образовању, преглед различитих стандарда за акредитацију високошколских установа у развијеним и арапским земљама.
- Преглед система обезбеђења квалитета у високом образовању и преглед стандарда за акредитацију високошколских установа у Либији.
- Развој побољшаног модела акредитације и обезбеђења квалитета у високом образовању у Либији, који омоћава стална побољшање квалитета високог образовања у Либији које је заснована на уоченим приоритетима са становишта заинтересованих страна (студената, наставног особља, административног особља и послодаваца).
- Развијени практични алати (упитници) за прикупљање података чијом обрадом се добијају смернице за избор приоритета за побољшање на нивоу сваке појединачне високошколске институције.
- Друштвени допринос се огледа у могућности примене предложеног модела у националним акредитацијама високошколских установа у неразвијеним и земљама у развију.

На основу изложеног, може се закључити да добијени резултати докторске дисертације представљају научни допринос у односу на постојеће стање и отварају простор за даља истраживања.

4.2. Критичка анализа резултата истраживања

Резултати истраживања саопштени у овој докторској дисертацији указују да је проблем адекватног обезбеђења квалитета високог образовања у неразвијеним земљама и земљама у развоју сложен и захтева улагање одређених напора у њихово решавање. Преузимање добрих пракси у високом образовању из развијених земаља са дугом традицијом у високом образовању, захтева одређена прилагођавања и постепен напредак. Једном дефинисани критеријуми или захтеви у стандардима за акредитацију, током времена могу изгубити фокус и бити препрека. Како прихватати и прилагођавати добре праксе у обезбеђењу квалитета високог образовања? Како систематично унапредити квалитет у ситуацијама када постоји много области рада у високошколским установама које захтевају промене?

Резултати истраживања, које је у ствари део предложеног модела побољшања, указују на неопходност успостављања механизма за препознавање приоритета. Прва фаза предложеног модела је заснована на сталним побољшањима процеса у одређеним областима. Процес акредитације би требало да утиче на побољшање квалитета свих високошколских установа, решење се заснива и на међусобном поређењу универзитета у достигнућима у обезбеђењу квалитета према опажањима студената, чланова факултетског особља, чланова административног особља и послодаваца.

Сагледавањем постављених хипотеза, циљева истраживања и остварених резултата, констатујемо да је кандидаткиња успешно одговорила на сва питања за решавање проблема дефинисаног истраживања. У току израде дисертације проучена је и анализирана обимна литература из области зрелости здравствених организација и теорије комплексности. Након уочавања научног проблема, систематизације научних чињеница и објашњења, припремљене су полазне хипотезе у истраживању и предлог побољшаног модела.

Остварени резултати истраживања испуњавају захтеве за квалитет докторске дисертације. Сагледавањем постављених хипотеза, циљева истраживања и остварених резултата, констатујемо да је кандидат успешно одговорио на сва релевантна питања за решавање проблема истраживања.

4.3. Верификација научних доприноса

Научни допринос докторске дисертације под називом „Модел акредитације и обезбеђења квалитета у високом образовању у Либији“ кандидаткиње Еман Мохамед Алмаргани, верификован је следећим публикацијама које су резултат истраживања у оквиру докторске дисертације:

- Рад објављен у научним часописима међународног значаја (M20)

Almarghani, E.M. & Mijatovic, I. (2017). Factors affecting student engagement in HEIs - it is all about good teaching. *Teaching in Higher Education*, Vol. 22 Issue 8, pp. 940-956. DOI:10.1080/13562517.2017.1319808, ISSN: 1356-2517 (Print) 1470-1294 (Online) IF(2016)-0.814; IF(2011-2016)-1.227, (M22)

- Саопштења штампана у зборницима радова са међународних научних скупова (M30)

Eman Mohammed Almarghani. (2013). Obstacles and Challenges of Quality Assurance in Higher Education in Libya, In: *Proceedings of the International Conference on Quality in Higher Education ICQH 2013*, pp.576-587. (M33)

5. ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ

На основу прегледа докторске дисертације под називом „Модел акредитације и обезбеђења квалитета у високом образовању Либије“, кандидаткиње Еман Мохамед Алмаргани, Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације констатује да је ова докторска дисертација урађена у складу са свим захтевима стандарда научно- истраживачког рада, као и да испуњава све услове предвиђене Законом о високом образовању, стандардима и Статутом Факултета организационих наука, Универзитета у Београду. На основу резултата и закључака приказаних у докторској дисертацији, Комисија констатује да је кандидат Еман Мохамед Алмаргани успешно завршила докторску дисертацију у складу са предвиђеним предметом и постављеним циљевима истраживања.

Кандидаткиња Еман Мохамед Алмаргани је дошла до оригиналних резултата који су верификовани у међународном часопису, и могу се применити у обезбеђењу квалитета и акредитацији у неразвијеним и земљама у развоју. Докторска дисертација под називом „Модел акредитације и обезбеђења квалитета у високом образовању Либије“, представља савремен и оригиналан допринос научном сазнању из области Организационих наука, уже научне области Управљање квалитетом. Кандидаткиња је самостално урадила рад и дала допринос научном сазнању из наведене области.

Резултати истраживања које урађено у овој докторској дисертацији су валидирани кроз објављивање рада у истакнутом часопису на SCie листи. Комисија закључује да је садржајем дисертације обухваћено значајно подручје истраживања, како са теоријског аспекта, тако и са аспекта применљивости резултата. Комисија констатује да су остварени постављени циљеви истраживања и дисертацију позитивно оцењује. Са обзиром на преглед литературе, обављено истраживање и приказане резултате, као и на актуелност и важност обрађених

тема, ова дисертација задовољава највише критеријуме и квалификује кандидата Еман Мохамед Алмаргани за научно-истраживачки рад.

На основу наведеног, Комисија предлаже Наставно-научном већу Факултета организационих наука, да се докторска дисертација под називом "Модел акредитације и обезбеђења квалитета у високом образовању Либије ", кандидата Еман Мохамед Алмаргани, прихвати, изложи на увид јавности и упуту на коначно усвајање Већу научних области техничких наука Универзитета у Београду.

У Београду, 20.09.2018. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

.....
др Ивана Мијатовић, ванредни професор, Факултет организационих наука, Универзитет у Београду

.....
др Јован Филиповић, редовни професор, Факултет организационих наука, Универзитет у Београду

.....
др Славко Арсовски,
редовни професор, Факултет инжењерских наука, Универзитет у Крагујевцу (у пензији)